

ሒሳብ

የተማሪ መጽሐፍ

4ኛ ክፍል

አዘጋጅ:-

ዮሴፍ ዮሻው
ገብረደስ ኃይለገብረ

አርታክ:-

ባይሳ ሰርቤሳ

ገምጋሚዎች:-

ዳኛው አስማረ
ክፍሌ ደስማ

ኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ትምህርት ሚኒስቴር

AL GHURAIR
PRINTING AND PUBLISHING LLC

ምዕራፍ

የዚህ መጽሐፍ ዲዛይን ህትመትና ስርጭት ማከናወኛ ገንዘብ የተገኘው በአጠቃላይ የትምህርት ጥራት ማሻሻያ ንግድ (GEQIP) አማካኝነት ነው። የንግድ ጥያቄ ዋና ዓላማ በአገሪቱ በሚገኙ የመንግስት ትምህርት ቤቶች ከ1ኛ-12ኛ ክፍሎች የሚሰጠውን የትምህርት ጥራት ማሻሻል ነው።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት ለGEQIP የዋለውን ገንዘብ ያገኘው በብድር/በእርዳታ ሲሆን ብድሩን/ እርዳታውን የሰጡት ዓለምአቀፍ የልማት ማህበራት (IDA)፣ ፋስት ትራክ ኢንቬትቭ ካታሊቲክ ፈንድ (FTICF) እና ሌሎችም የልማት አጋሮች ማለት የፊንላንድ፣ የኢጣሊያ የልማት ማህበር፣ የኔዘርላንድስ የታላቋ ብሪታኒያ የእርዳታ ድርጅት አለምአቀፍ የልማት ዋና ክፍል (DFID) ናቸው።

ሁሉንም በዝርዝር መጥቀስ የማይቻል በርካታ ግለሰቦችና ድርጅቶች ይህ የተማሪ መጽሀፍና የመምህር መምሪያ እውን እንዲሆኑ ያልተቆጠበ ድጋፍቸውን ሰጥተዋል። በዚህም ትምህርት ሚኒስቴር ምስጋናውን ያቀርባል።

© በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ የትምህርት ሚኒስቴር
1ኛ እትም፣ 2004 ዓ.ም
ISBN 978-99944-2-227-2

የአል-ጉሬር አታሚና አሳታሚ ድርጅት
የፖ.ሳ.ቁጥር 5613
ዱባይ፣
የተባበሩት የአረብ ኤሜራት

ከኩራዝ ኢንተርናሽናል አሳታሚ ኃ/የተ/የግ/ማህበር
የፖ.ሳ.ቁጥር 100767
አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ

ጋር በመተባበር ይህን መጽሐፍ ለአ.ፌ.ዴ.ሪ የትምህርት ሚኒስቴር አዘጋጅተው አትመው፣ አስራጭተዋል።

ሁሉም የህትመት መብቶች ተከብረዋል።
የዚህን መጽሐፍ ክፍል በተለያዩ መሳሪያዎች ያለባለቤቱ የቅድሚያ ፈቃድ እንደገና ማሳተም፣ ማስራጨት፣ ማክማቸትና መልሶ መጠቀም እንደማይቻል የኢ.ፌ.ዲ.ሪ የፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ አዋጅ ቁጥር 410/2004 የኮፒራይትና የተዛማጅ መብቶች ጥበቃ አዋጅ 10ኛ አመት ቁጥር 55 አዲስ አበባ ጁላይ 19, 2004 ይከለክላል።

የስዕሎችን የኮፒ ራይት መብቶች ለማክበር በተቻለን መጠን የሚፈለግብንን ጥረት ሁሉ አድርገናል። ሳናውቅ በስህተት ሳንጠቅሳቸው የተዘለሉ ካሉ በቅድሚያ ይቅርታ እየጠየቅን በሚቀጥሉት ህትመቶች አስፈላጊውን እውቅና እንደምንሰጥ ለመግለጽ እንወዳለን።

ምዕራፍ አንድ፡- መብት ቁጥሮች እስከ 1,000,000

- 1.1 እስከ 10,000 ያሉ መብት ቁጥሮች ክስሳ 1
- 1.2 የ1,000፣ 10,000 እና 100,000 ብዜቶች 5
- 1.3 እስከ 1,000,000 ያሉ መብት ቁጥሮች 12
- 1.4 የቁጥር ቤት ዋጋ በባለ 6 ሆሂ መብት ቁጥሮች 14
- 1.5 እስከ 1,000,000 ያሉ መብት ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ 15
- 1.6 የቁጥሮችን አቅራቢ ዋጋዎች በማጠጋጋት መፈለግ 17

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ 20

የምዕራፍ አንድ ማጠቃለያ መልመጃ 20

ምዕራፍ ሁለት፡- እስከ 1,000,000 ባሉ መብት ቁጥሮች ላይ አራቱ የሂሳብ ስሌቶች

- 2.1 እስከ 1,000,000 ያሉ መብት ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ 22
- 2.2 ብዜታቸው ከ1,000,000 የሚያንሱ መብት ቁጥሮችን ማባዛት 28
- 2.3 እስከ 1,000,000 ያሉ መብት ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሂ መብት ቁጥርና በ10 ማካፈል 34

የምዕራፍ ሁለት ማጠቃለያ 39

የምዕራፍ ሁለት ማጠቃለያ መልመጃ 40

ምዕራፍ ሦስት፡- ክፍልፋዮችና አስርዮሻዊ ቁጥሮች

- 3.1 ክፍልፋዮች የአንድ መብት ነገር ክፍሎች 41
- 3.2 ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮች ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ 44
- 3.3 ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮች መደመርና መቀነስ 46
- 3.4 አቻ ክፍልፋዮች 48
- 3.5 አስረኛ፣ መተኛ እና አስርዮሽ ቁጥሮች 51
- 3.6 እስከ ሁለት አስርዮሻዊ የቁጥር ቤቶች ያላቸው አስርዮሻዊ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ 54
- 3.7 እስከ ሁለት አስርዮሻዊ የቁጥር ቤቶች ያላቸው አስርዮሻዊ ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ 56

የምዕራፍ ሶስት ማጠቃለያ 59

የምዕራፍ ሶስት ማጠቃለያ መልመጃ 60

ምዕራፍ አራት:- ልኬት

4.1 ርዝመትን መለካት 62
4.2 ክብደትን መለካት 66
4.3 ደዘትን መለካት 69

የምዕራፍ አራት ማጠቃለያ 73
የምዕራፍ አራት ማጠቃለያ መልመጃ 73

ምዕራፍ አምስት:- የጠለል ምስሎችና ጠጣር ምስሎች

5.1 ማዕዘናዊ አንገል 74
5.2 ነጥቦች፣ ቀጥታ መስመሮችና ጠለሎች 76
5.3 የረቀቃንገልና ካራ ዙሪያና ስፋት 78
5.4 ጠጣር ምስሎች 81

የምዕራፍ አምስት ማጠቃለያ 84
የምዕራፍ አምስት ማጠቃለያ መልመጃ 85

ምዕራፍ ስድስት:- ጊዜ

6.1 ሰዓት፣ ደቂቃ እና ሴኮንድ 86
6.2 ስሌቶች በጊዜ መስፈሪያ ምድቦች ላይ 87
6.3 የጊዜ መስፈሪያ ምድቦችን ማወዳደር 89

የምዕራፍ ስድስት ማጠቃለያ 91
የምዕራፍ ስድስት ማጠቃለያ መልመጃ 92

ምዕራፍ ሰባት:- መረጃ አደዎዝ

7.1 የመረጃዎችን ባር ገራፍ መስራት 93
7.2 የባር ገራፍን መተርጎም 96
7.3 ብዛታቸው እስከ 4 የሚደርሱ መሰቀሎች አማካይ 98

የምዕራፍ ሰባት ማጠቃለያ 99
የምዕራፍ ሰባት ማጠቃለያ መልመጃ 100

